

PROSTAT KANSERİ EPİDEMİYOLOJİ VE ETYOPATOGENEZİ

Meryem Han GÖKDEMİR¹

EPİDEMİYOLOJİ

Prostat kanseri(PKa) erkeklerde en sık tanı konulan ikinci kanser olmakla birlikte 2020 yılında dünya genelinde yaklaşık 1.4 milyon erkeğe prostat kanseri tanısı konmuştur. PKa'nın 30 yaş altı erkeklerde prevalansı %5, 79 yaş üzeri erkeklerde ise prevalansı yaklaşık %59'dur. Ülkeler arası prostat spesifik antijen (PSA) tarama programlarındaki farklılıklar ve yaşlanan nüfustaki farklılıklardan kaynaklı olarak ülkeler arasında PKa insidansında farklılıklar mevcuttur. En yüksek insidans Avustralya/Yeni Zelanda ve Kuzey Amerika ve Batı ve Kuzey Avrupada saptanır. Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü 2018 Türkiye Kanser İstatistiklerine göre erkeklerde en sık görülen ikinci kanser olarak karşımıza çıkmaktadır. Ölüm oranları incelendiğinde ise değişikliğin nispeten daha az olduğu görülür fakat Afrika kökenli popülasyonda en yüksek, ABD ve orta Asya'da ise çok düşük olduğu görülmektedir.

ETYOPATOGENEZ

Aile Öyküsü ve Hereditör Prostat Kanseri

Yapılan çalışmalarda PKa'nın hem genetik alt yapısının olduğu hem de aile öyküsü ile yakından ilişkili olduğu gösterilmiştir. Birinci derece akrabası PKa tanısı almış kişilerde göreceli riski 1.8 iken babası ve bir kardeşi PKa tanısı almış kişilerde bu risk 5.51, baba ile iki kardeşi PKa tanısı almış kişilerde bu risk 7.71 olarak bulunmuştur. Hereditör PKa ise

¹ Uzm. Dr., Dicle Üniversitesi Üroloji AD., meryemhangokdemir@gmail.com,
ORCID ID: 0009-0001-5529-1779

tümör özellikleri ve kötü prognoz ile ilişkilidir. Bir inceleme, PKa'de sünnetin küçük ama koruyucu ilişkisini buldu. Yüksek ejakülasyon sıklığı (ayda >21 kere ile 4-7 kere kıyaslandığında) %20 daha düşük PKa riski ile ilişkili bulundu. Bugüne kadar mevcut kanıtlar, PKa gelişimi ile spesifik faktörler (diyetsel ve diğerleri) arasındaki nedensel ilişkiyi desteklemeyecektir. Sonuç olarak, etkili önleyici stratejiler önerilemez.

KAYNAKLAR

- Culp MB, Soerjomataram I, Efstathiou JA, Bray F, Jemal A. Recent Global Patterns in Prostate Cancer Incidence and Mortality Rates. *Eur Urol.* 2020 Jan;77(1):38-52. doi: 10.1016/j.eururo.2019.08.005. Epub 2019 Sep 5. PMID: 31493960.
- IARC, Data visualization tools for exploring the global cancer burden in 2020. [Access date March 2022].
- Kimura T, Sato S, Takahashi H, Egawa S. Global Trends of Latent Prostate Cancer in Autopsy Studies. *Cancers (Basel).* 2021 Jan 19;13(2):359. doi: 10.3390/cancers13020359. PMID: 33478075; PMCID: PMC7835858.
- Partin, Alan W., Roger R. Dmochowski, Louis R. Kavoussi, ve Craig Peters. 2021. *Campbell-Walsh Wein urology.* Elsevier.
- Hemminki, Kari. 2012. "Familial Risk and Familial Survival in Prostate Cancer". *World Journal of Urology* 30 (2): 143-48.
- Randazzo, Marco, Alexander Müller, Sigrid Carlsson, Daniel Eberli, Andreas Huber, Rainer Grobholz, Lukas Manka, vd. 2016. "A Positive Family History as a Risk Factor for Prostate Cancer in a Population-Based Study with Organised Prostate-Specific Antigen Screening: Results of the Swiss European Randomised Study of Screening for Prostate Cancer (ERSPC, Aarau)". *BJU International* al 117 (4): 576-83.
- Giri VN, Hegarty SE, Hyatt C, O'Leary E, Garcia J, Knudsen KE, Kelly WK, Gomella LG. Germline genetic testing for inherited prostate cancer in practice: Implications for genetic testing, precision therapy, and cascade testing. *Prostate.* 2019 Mar;79(4):333-339. doi: 10.1002/pros.23739. Epub 2018 Nov 18. PMID: 30450585.
- Vidal AC, Howard LE, Moreira DM, Castro-Santamaria R, Andriole GL Jr, Freedland SJ. Obesity increases the risk for high-grade prostate cancer: results from the REDUCE study. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev.* 2014 Dec;23(12):2936-42. doi: 10.1158/1055-9965.EPI-14-0795. Epub 2014 Sep 27. PMID: 25261967; PMCID: PMC4257871.
- Hu X, Wang YH, Yang ZQ, Shao YX, Yang WX, Li X. Association of 5-alpha-reductase inhibitor and prostate cancer incidence and mortality: a meta-analysis. *Transl Androl Urol.* 2020 Dec;9(6):2519-2532. doi: 10.21037/tau-20-843. PMID: 33457226; PMCID: PMC7807305.
- Watts EL, Appleby PN, Perez-Cornago A, Bueno-de-Mesquita HB, Chan JM, Chen C, Cohn BA, Cook MB, Flicker L, Freedman ND, Giles GG, Giovannucci E, Gislefoss RE, Hankey GJ, Kaaks R, Knekt P, Kolonel LN, Kubo T, Le Marchand L, Luben RN, Luostarinen T, Männistö S, Metter EJ, Mikami K, Milne RL, Ozasa K, Platz EA, Quirós JR, Rissanen H, Sawada N, Stampfer M, Stanczyk FZ, Stattin P, Tamakoshi A, Tangen CM, Thompson IM, Tsilidis KK, Tsugane S, Ursin G, Vatten L, Weiss NS, Yeap BB, Allen NE, Key TJ, Travis RC. Low Free Testosterone and Prostate Cancer Risk: A Collaborative Analysis of 20 Prospective Studies. *Eur Urol.* 2018 Nov;74(5):585-594. doi: 10.1016/j.eururo.2018.07.024. Epub 2018 Aug 1. PMID: 30077399; PMCID: PMC6195673.
- Burns JA, Weiner AB, Catalona WJ, Li EV, Schaeffer EM, Hanauer SB, Strong S, Burns J, Hussain MHA, Kundu SD. Inflammatory Bowel Disease and the Risk of Prostate Cancer. *Eur Urol.* 2019

- May;75(5):846-852. doi: 10.1016/j.eururo.2018.11.039. Epub 2018 Dec 4. PMID: 30528221; PMCID: PMC6542355.
- Lian WQ, Luo F, Song XL, Lu YJ, Zhao SC. Gonorrhea and Prostate Cancer Incidence: An Updated Meta-Analysis of 21 Epidemiologic Studies. *Med Sci Monit.* 2015 Jul 1;21:1902-10. doi: 10.12659/MSM.893579. PMID: 26126881; PMCID: PMC4502545.
- Pabalan N, Singian E, Jarjanazi H, Paganini-Hill A. Association of male circumcision with risk of prostate cancer: a meta-analysis. *Prostate Cancer Prostatic Dis.* 2015 Dec;18(4):352-7. doi: 10.1038/pcan.2015.34. Epub 2015 Jul 28. PMID: 26215783.
- Rider JR, Wilson KM, Sinnott JA, Kelly RS, Mucci LA, Giovannucci EL. Ejaculation Frequency and Risk of Prostate Cancer: Updated Results with an Additional Decade of Follow-up. *Eur Urol.* 2016 Dec;70(6):974-982. doi: 10.1016/j.eururo.2016.03.027. Epub 2016 Mar 28. PMID: 27033442; PMCID: PMC5040619.